

بررسی الگوهای معماری زمینه‌گرا در طراحی اقامتگاه کوهستانی (جوانرود کرمانشاه)

نازنین محمدی زنده‌دل^۱، دکتر سیدعلی نوری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، Nazanin.mzdl@gmail.com

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، Seyedalinouri@gmail.com

چکیده

امروزه به دلیل نگرش غلط، معماری ایران دچار بی‌هویتی و در حال از دست دادن پیشینه‌های ارزشمند خود می‌باشد. در چنین شرایطی لزوم توجه به ساخت و سازهای مطابق با اصول معماری و طراحی زمینه‌گرا به شدت احساس می‌شود. معماری زمینه‌گرا بر زمین‌مداری و پیوند محیط با فضا تأکید دارد و با درک پیام بستر خود شکل می‌گیرد و در واقع پیامی را که بستر معماری به او انتقال داده به عینیت رسانده و طراحی می‌کند، در نتیجه ساختمان جزء کوچکی از طبیعت خواهد بود. در این نوع معماری هر بنایی براساس زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، تاریخی، کالبدی و اقلیمی و شرایط خاص آن سایت و ساختمان طراحی و اجرا می‌گردد. پیام معماری زمینه‌گرا توجه به محیط کالبدی پیرامون اثر معماری است و نشان می‌دهد که این توجه می‌تواند هم برای خود اثر معماری و هم برای زمینه‌عاملی مثبت و تقویت کننده باشد. همچنین توجه به اقلیم و شرایط اقلیمی می‌تواند راهی برای رسیدن به معماری زمینه‌گرا باشد. لذا هدف از این پژوهش که با مطالعه و روش تحقیق کیفی-توصیفی صورت گرفته و ابزار گردآوری داده‌ها، توسط منابع مکتوب و مدارک کتابخانه‌ای می‌باشد، ارائه مفاهیم، تعاریف و رویکردهای معماری زمینه‌گرا و چگونگی تأثیر اقلیم در طراحی اقامتگاه کوهستانی در جوانرود کرمانشاه می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: معماری زمینه‌گرا، ابعاد زمینه‌گرایی، پست‌مدرن، اقلیم، جوانرود، کرمانشاه.

۱- مقدمه

زمینه‌گرایی یکی از دیدگاه‌های رایج در شهرسازی است که زمینه را به مثابه رویداد تاریخی می‌پندارد. زمینه‌گرایی سازگاری با زمینه کالبدی تاریخی، اجتماعی و فرهنگی است که بر طبق آن ایده‌ها و اشکال گذشته در شکل دادن به کالبد شهرهای معاصر حضور دارند. عدم ارتباط بین اغلب ساختمان‌های امروزی با زمینه‌های محیطی منجر به بروز مسائلی همچون: اغتشاش، ناهماهنگی، بحران هویت، ناخوانایی و عدم مطلوبیت شده است [۱].

معماری زمینه‌گرا تلاشی است برای نشان دادن توان ایجاد مطلوبیت بصری در مقیاسی کلان‌تر از معماری، پیام معماری زمینه‌گرا ضرورت توجه به محیط کالبدی پیرامون اثر معماری است. طراح و معمار بایستی پیام زمینه و بستر طرح و متنی را درک کند و پس از آن با توجه به شرایط موجود طراحی کند. طراحی بایستی مبتنی بر نگرش واقع‌بینانه بر اطلاعات محیط باشد و ساختمان بایستی با ساختگاه خود تعاملی درست و متوازن برقرار کند. به گونه‌ای که آندو می‌گوید معماری کشف بنایی است که سایت آن را می‌طلبد، در نظر او معماری و زمینه در تعاملی دو جانبه پایه‌گذار معماری هستند [۲].

معماری زمینه‌گرا نه تأکید بر تقلید دارد و نه مانع نوآوری و خلاقیت است. پیام آن ضرورت توجه به محیط کالبدی پیرامون اثر معماری است و نشان می‌دهد که این توجه می‌تواند هم برای خود اثر معماری و هم برای زمینه‌عاملی مثبت و